

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Zie verzendlijst

Datum 27 mei 2016
Betreft Horizonscan geneesmiddelen

Geachte heer/mevrouw,

Op 18 december 2015 heb ik u geïnformeerd over de plannen voor het opzetten van een Horizonscan+ (brief met kenmerk 887057-145536-GMT). Bij deze brief was ook een uittreksel gevoegd van de bestaande horizonscan van VWS. Ik heb toen aangekondigd u in het tweede kwartaal van 2016 een geactualiseerd uittreksel te zullen doen toekomen. Met deze brief en de bijlage geef ik daar invulling aan. Tegelijk informeer ik u graag over de vorderingen in het proces om te komen tot een Horizonscan+.

De partijen van het bestuurlijk hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg hebben met elkaar afgesproken dat samengewerkt zal worden bij het opzetten van deze Horizonscan+. Deze afspraken zijn vastgelegd in het 'Integraal pakket aan maatregelen ter borging van de betaalbaarheid en toegankelijkheid van dure geneesmiddelen' (verder: Integraal pakket aan maatregelen) die met de geneesmiddelenvisie op 29 januari 2016 aan de Tweede Kamer is verzonden (brief met kenmerk 899467-145972-GMT).

Op 9 februari 2016 hebben wij een startbijeenkomst georganiseerd over de Horizonscan+. Betrokken partijen hebben daar hun zienswijze gepresenteerd en er was brede overeenstemming over een gezamenlijke aanpak. Vervolgens zijn een aantal overleggen geweest met de betrokken partijen bij het Integraal pakket aan maatregelen, aangevuld met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZA) en de VSOP voor zeldzame en genetische aandoeningen. Deze partijen zijn het erover eens geworden dat het goed is om de krachten te bundelen en te komen tot één integrale horizonscan die voor iedereen toegankelijk is en in de diverse behoeften kan voorzien.

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Geneesmiddelen en
Medische Technologie

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
C.J. Diepeveen
E: cj.diepeveen@minvws.nl
M: 0620523864

Kenmerk
972583-150683-GMT

Bijlage(n)
1

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Genoemde partijen hebben aangegeven zich te kunnen vinden in de publieke kaders die in de brief van 18 december 2015 door mij zijn geschetst. In de overleggen is de doelstelling van de Horizonscan+ bepaald. Deze is in onderstaand kader weergegeven.

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Geneesmiddelen en
Medische Technologie

Kenmerk
972583-150683-GMT

Doel Horizonscan+

Het doel van de horizonscan+ is een integraal, openbaar en zo objectief mogelijk overzicht van welke geneesmiddelen op de markt verwacht worden en relevante ontwikkelingen daaromtrent, zodat:

- *kennis omtrent het op de markt komen van (innovatieve) geneesmiddelen wordt gebundeld en de toegang tot deze informatie wordt geoptimaliseerd;*
- *patiënten, behandelaars, ziekenhuizen, zorgverzekeraars en overheidsorganen vroegtijdig op de hoogte zijn welke ontwikkelingen verwacht worden op het gebied van geneesmiddelen en wat de mogelijke effecten hiervan zijn;*
- *zorgverzekeraars en ziekenhuizen op basis van deze informatie hun inkoop beter kunnen organiseren;*
- *behandelaars beter kunnen bepalen wat deze ontwikkelingen betekenen voor het behandel aanbod;*
- *ziekenhuizen en behandelaars duidelijke afspraken kunnen maken over de inzet van deze geneesmiddelen en tijdig de organisatie van de benodigde zorg en de financiering hiervan, op kunnen pakken;*
- *ziekenhuizen en/of zorgverzekeraars worden gefaciliteerd in het versterken van de onderhandelingspositie als inkoper van geneesmiddelen;*
- *behandelaars, ziekenhuizen en zorgverzekeraars kunnen anticiperen op patentverloop en vroeger starten met de inzet van goedkopere alternatieven (biosimilars en generieke producten)*
- *ziekenhuizen en/of zorgverzekeraars kunnen bepalen voor welke geneesmiddelen een eigen (lokaal of landelijk) financieel arrangement wordt ingezet;*
- *het ministerie van VWS kan bepalen voor welke geneesmiddelen een centraal financieel arrangement wordt ingezet en/of welke geneesmiddelen in de sluis worden geplaatst;*
- *het Zorginstituut Nederland beoordelingen van geneesmiddelen, op basis van de pakketcriteria, tijdig kan agenderen en voorbereiden.*

De Horizonscan+ richt zich op de intramurale en extramurale geneesmiddelen. Het is de bedoeling in deze Horizonscan+ uiteindelijk niet alleen de nieuwe innovatieve geneesmiddelen op te nemen, maar bijvoorbeeld ook verwachte indicatie-uitbreidingen, het patentverloop en de verwachte alternatieven. De Horizonscan+ kijkt maximaal twee jaar vooruit. Op die manier is er voldoende zicht op de ontwikkelingen voor het aankomende contractjaar (tussen zorgverzekeraars en ziekenhuizen) en tegelijk wordt niet te ver vooruitgekeken, omdat de informatie dan meer onzekerheden bevat.

In onderstaand kader een overzicht van de inhoudelijke scope van de Horizonscan+. Daarbij dient opgemerkt te worden dat deze scope het uiteindelijke doel is, maar dat daar gefaseerd heen gewerkt zal worden. De eerste versies van de Horizonscan+ zullen dus nog niet al deze elementen kunnen bevatten.

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Geneesmiddelen en
Medische Technologie

Kenmerk
972583-150683-GMT

Scope Horizonscan+

De Horizonscan+ zal onderstaande zes onderdelen gaan bevatten:

- 1. Verwachte nieuwe innovatieve geneesmiddelen en bijbehorende indicaties; Hieronder worden alle geneesmiddelen verstaan die onder een patent op de markt komen en een (aanzienlijke) financiële impact hebben.*
- 2. Verwachte lijstprijzen van nieuwe innovatieve geneesmiddelen; Hieronder wordt de verwachte openbare lijstprijs verstaan. Dit betreft niet de inkoopprijs, omdat er binnen de kaders van het stelsel over de prijs wordt onderhandeld.*
- 3. Verwachte patiëntvolumes en informatie over de behandeling; Hieronder wordt verstaan een zo goed mogelijke inschatting van volumes in de praktijk. Daarvoor is het belangrijk de plaats in het behandelaanbod vast te stellen, de bijbehorende patiëntvolumes en de verdeling van deze volumes over eventuele substituten.*
- 4. Verwachte indicatie-uitbreidingen van bestaande innovatieve geneesmiddelen; Hieronder wordt verstaan alle indicatie-uitbreidingen van innovatieve geneesmiddelen die reeds voor andere indicaties zijn toegelaten.¹*
- 5. Verwacht patentverloop van bestaande innovatieve geneesmiddelen; Hieronder wordt verstaan een overzicht van het patentverloop van geneesmiddelen op de korte en middellange termijn.*
- 6. Verwachte alternatieven voor innovatieve geneesmiddelen (biosimilars/generiek). Hieronder wordt het in kaart brengen van het competitieve landschap verstaan. Dit moet partijen informeren over de bestaande en toekomstige alternatieven, zodat ook hier rekening mee gehouden kan worden bij het maken van afspraken.*

Verdere proces

In overleg met de partijen van het Integraal pakket aan maatregelen is gesproken over het verdere proces rond de Horizonscan+. Partijen zijn het erover eens één (publieke) beheerpartij te benoemen die zorgdraagt voor het beheer en de validatie van de Horizonscan+.

Het is de bedoeling op de onderstaande zeven terreinen werkgroepen in het leven te roepen. Deze werkgroepen signaleren en analyseren de ontwikkelingen rond geneesmiddelen op het betreffende deelgebied en zijn daarmee voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de inhoudelijke vulling van de Horizonscan+.

1. Oncologie en hematologie
2. Metabole en stofwisselingsziekten
3. Chronische Imuunziekten (IMID)
4. Infectieziekten
5. Longziekten algemeen
6. Neurologische aandoeningen (incl. gedrag)
7. Cardiovasculaire aandoeningen

Een nog in te stellen regiegroep bestaande uit onder andere partijen uit het veld stelt twee keer per jaar de Horizonscan+ vast waarna deze wordt gepubliceerd.

¹ De impact van indicatie-uitbreidingen van innovatieve geneesmiddelen kunnen substantieel zijn en daarom is dit belangrijk om in kaart te brengen. Bij introductie van nieuwe indicaties wordt het volume groter, maar veelal blijft de prijs gelijk. Partijen in het veld kunnen hier dan op anticiperen.

De komende weken stem ik graag met de partijen van het bestuurlijk hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg af hoe dit het beste vormgegeven kan worden. Ik ben ook nog in overleg met vertegenwoordigers van de industrie over hun mogelijke rol in dit proces. Voor bepaalde informatie, zoals de verwachte lijstprijzen en introductiedatum, is informatie vanuit de industrie het meest aangewezen. Dat betekent wel dat er een bereidheid moet zijn deze informatie voor genoemde doeleinden en binnen de vastgestelde kaders te delen.

**Directoraat-Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Geneesmiddelen en
Medische Technologie

Kenmerk
972583-150683-GMT

Uittreksel van de huidige horizonscan van VWS

Het Bureau Financiële Arrangementen Geneesmiddelen van het ministerie van VWS heeft in de afgelopen jaren een eigen horizonscan ontwikkeld die monitort welke innovatieve geneesmiddelen de komende jaren (waarschijnlijk) tot de Nederlandse markt worden toegelaten en het verwachte gebruik en de daarmee gemoeide financiële risico's identificeert. Dit met het oog op de mogelijke inzet van een financieel arrangement.

De scope van deze horizonscan is ingericht voor het doel van de financiële arrangementen. De 'plus' is dan ook nog niet in deze huidige horizonscan verwerkt. Toch kan deze informatie zeer waardevol zijn voor uw organisatie. Om die reden heb ik in december 2015 al een eerste uittreksel van de bestaande horizonscan met u gedeeld. Toen is ook toegezegd dat wij in het tweede kwartaal 2016 u een geactualiseerde versie zullen doen toekomen. In de bijlage bij deze brief treft u dit uittreksel aan.

Wij benadrukken ook nu dat deze informatie *inschattingen* betreft.

Daarnaast is ook nog geen rekening gehouden met de volgende effecten:

- De werkelijke lijstprijzen in Nederland (vaak zijn lijstprijzen eerst in de Verenigde Staten bekend, waar deze doorgaans hoger liggen);
- De werkelijke inzet van het middel (in het licht van richtlijnontwikkeling, gepast gebruikt, etc.);
- Substitutie met andere geneesmiddelen of andere vormen van zorg;
- Marktaandeel van het geneesmiddel ten opzicht van mogelijke alternatieven;
- De effecten van prijsonderhandelingen.

Wij hopen dat in het vierde kwartaal van 2016 kan worden gewerkt met een eerste versie van de Horizonscan+.

Wij zien uit naar een constructieve samenwerking om de Horizonscan+ te realiseren.

Hoogachtend,
de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Geneesmiddelen en Medische Technologie,

dr. M.T.M. van Raaij

Verzonden aan:

- Bond van Generieke Geneesmiddelenindustrie Nederland (Bogin)
- College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)
- Federatie Medisch Specialisten (FMS)
- Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)
- KNMP
- KWF Kankerbestrijding
- Levenmetkanker
- Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU)
- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZa)
- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ)
- Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)
- Patiëntenfederatie NPCF
- Nefarma
- Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN)
- VSOP voor zeldzame en genetische aandoeningen
- Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN)
- Zorginstituut Nederland (ZiNL)
- Zorgverzekeraars Nederland (ZN)

Directoraat-Generaal

Curatieve Zorg

Directie Geneesmiddelen en
Medische Technologie

Kenmerk

972583-150683-GMT

Bijlage: Horizonscan VWS — uittreksel mei 2015